

2026

UGPSDS602

লিংগ আৰু ৰাজনীতি

Gender and Politics

Full Marks : 60

Time : 2½ Hours

(The Figures in the margin indicate Full Marks for the Question)

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া

Answer the following questions:

1×10=10

1. লিংগ (Sex) বুলিলে কি বুজায়?

What is meant by Sex?

2. "কোনোৰে নাৰী হৈ জন্ম নলয়, বৰঞ্চ এগৰাকী নাৰী হৈহে উঠে"

- এইষাৰ কথা কোনে কৈছিল?

Who said "One is not born, but rather becomes, a woman"?

3. নাৰীবাদী আন্দোলনৰ কোনটো টোৰে পৰিচয় আৰু বৈচিত্ৰ্যৰ ওপৰত
গুৰুত্ব দিছিল?Which wave of feminist movement emphasised identity and
diversity?4. ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদে লিংগৰ ভিত্তিত বৈষম্য নিষিদ্ধ
কৰিছে? - Which article of Indian constitution prohibits
discrimination on the basis of sex?

5. মাতৃবংশীয় বা মাতৃতান্ত্ৰিক ব্যৱস্থা কি?

What is matrilineal system?

6. কোনটো সময়ছোৱাক ভাৰতৰ মহিলা আন্দোলনৰ প্ৰথম টো বুলি জনা
যায়?Which period is known as the first wave of women's
movement in India?

7. বহুপতি প্রথা (Polyandry) কি? - What is Polyandry?
8. লিংগীয় ভূমিকা (Gender role) কি? - What is gender role?
9. একে জাতিৰ ভিতৰত হোৱা বিবাহক কোৱা হয়: - Marriage within the same caste is called:
- A. বহিঃবিবাহ – Exogamy B. অন্তৰ্বিবাহ – Endogamy
- C. অনুলোম বিবাহ-Hypergamy D. প্রতিলোম বিবাহ-Hypogamy
10. লিংগীয় ভূমিকাসমূহ হ'ল: - Gender roles are:
- A. জৈৱিক - Biological
- B. সামাজিকভাৱে নিৰ্মিত - Socially constructed
- C. প্রাকৃতিক – Natural D. স্থিৰ - Fixed

তলৰ যিকোনো পাঁচটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া

Answer the following (any five):

6×5=30

11. এটা 'সামাজিক নিৰ্মাণ' হিচাপে লিংগ (Gender)-ৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।
Explain the concept of gender as a 'social construct'.
12. নাৰীত্বৰ (Femininity) সামাজিক নিৰ্মাণৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
Discuss the social construction of femininity.
13. ভাৰতত থকা লিংগ বৈষম্যৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।
Explain gender inequality in India.
14. ধৰ্মীয় আচাৰ-আচৰণত থকা লিংগ বৈষম্যৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
Briefly discuss gender inequality in religious practices.

15. লিংগীয় নীতি-নিয়ম নিৰ্মাণত সংবাদ মাধ্যমৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

Discuss the role of media in constructing gender norms.

16. পৰিয়ালৰ গাঁথনিৰ ভিতৰত পিতৃতন্ত্ৰই কেনেকৈ কাম কৰে, সেই বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Discuss how patriarchy operates within the family structure.

17. সমসাময়িক সমাজত পিতৃতন্ত্ৰৰ ধাৰণা আৰু ইয়াৰ বিভিন্ন

ৰূপসমূহৰ এক সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ কৰা।

Critically analyse the concept of patriarchy and its different forms in contemporary society.

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া

Answer the following (any two):

10×2=20

18. সামাজিকভাৱে নিৰ্মিত পৰিচয় হিচাপে নাৰীত্ব আৰু পুৰুষত্বৰ ধাৰণাসমূহ বিশ্লেষণ কৰা।

Analyse the concepts of femininity and masculinity as socially constructed identities.

19. ভাৰতত মহিলা আন্দোলনৰ ক্ৰমবিকাশৰ ধাৰাটো বৰ্ণনা কৰা

আৰু ইয়াৰ সফলতা তথা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ মূল্যায়ন কৰা।

Trace the evolution of the women's movement in India and evaluate its achievements and challenges.

20. সমাজত লিংগ বৈষম্যমূলক সাংস্কৃতিক নীতি-নিয়ম আৰু
মূল্যবোধক শক্তিশালী কৰাত বিবাহৰ ভূমিকাৰ এক
সমালোচনাত্মক মূল্যায়ন কৰা।

Critically evaluate the role of marriage in reinforcing gender biased cultural norms and values in society.

21. ৰাজহুৱা-ব্যক্তিগত দ্বিভাজন (Public-private dichotomy)
আৰু লিংগ বৈষম্যৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ পৰীক্ষা কৰা।
Critically examine the public-private dichotomy and its implications for gender inequality.
